

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 maiu st. v.
10 iuniu st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 22.

ANUL XXIV.
1888.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Țina satului.

— Novellă. —
(Urmare.)

IV.

Într-o sêră Mărgărinta merse la fântână, să scotă apă, și se aburise trăgând cu putere cumpena neinduplecată până ce-și umplu cofele și acum își ștergea cu mâneca cămeșei sudorile rumenilor ei obraji, când tresări întorcându-și capul la vorbele:

— Nu-mi dai și mie o lécă de apă, fetico?

— Bucuros, poftim, grăi Mărgărinta întinzându-i cofa.

— Ei apoi așa nu vreu decă nu te uiți la mine Anicuță, așa-i că astfel te chiamă?

— Ba nu.

— Dar cum? fetico frumôsă.

— Ia cum me strigă satu.

— Și cum te strigă satu, drăguță?

— Cum m'au botezat — sfârși ea, ridând.

— Da reutăciôsă ești — ia spure-mi, că uite ce frumos inel îți dau, străluce ca ochii tei de șerpăică.

— Fôrte multămim, eu nu-mi vënd numele — șopti fetica impingându-i mâna și privind la el cu ciudă.

— Cât ești de frumôsă, da păcat că ești prôstă.

— Pôte așa fi mai hîtră de ai șci să-mi vorbești, cât despre frumôsă sînt pentru ai mei.

— Și eu sînt de ai tei, tot dintr'un trunchiu, fetico; numai veți ramurile decă se innalț se și despart, hai să ne dăm ér mâna, și vino colo in curte, să fii îmbrăcată cu papuci, dar nu cu piciorușele inghimpate, să umbli in trăsură.

— Baiu, baiu — respunse pripit Mărgărinta, scuturându-și altița cu degetele-i subțiri. — In curte șciu eu ce-i, mi-o spus mie Ionel, ș-apoi portul boeresc nici nu-mi place, o vënd pe preutêsă câte cu o rochie pare că e strînsă cu ușa, se impededă de câte ori pășeșce. Cât despre carită, prê repede merge, mai bine in carul cu boi, și curtea-i așa de mare. m'aș puté rătăci, mai bine-i in bordeiu, is mai aprôpre de Ionel.

— Ionel îi uricios, mai bine pe mine iubeșce-me.

— Fugi — răcni ea, smuncindu-se cu putere din brațele lui încleștate ce-o încinsese și cu fața aburită, cu ochii aprinși, și cu inima stêrnită păși repede cătând in giuru-i, ori de nu vêduse cineva când o sărutase.

ÉR Radu privi gânditor până ce ea se perdü in

depărtare; apoi purcese inspre curte zăpăcit și cuprins de intristare.

V.

— Cât ești de măhnit, Ducule! Ai o tainică durere, și singur o simți fără a mi-o împărtăși: la vârsta ta și in binele in care te găsești, durerea nu pôte fi decăt a dragostei: pôte ai îndrăgit vre-o vecină? de vreme ce totă ziua te face nevêdut, și îți inchipui că eu te-aș împotrivi? Atât te iubesc că ori pe cine ai luă, i-aș intinde brațele și ca pe tine aș iubi-o.

— Adeverat? ai iubi-o? întrebă el pripit căutând in ochii ei cu bucurie.

— Da, Răducule, drăguță — șopti ea desmierdându-i fruntea — dar cine-i?

— Mamă, e o întregă enigmă cu astă ființă, iubesc in dênșa doue ființi, când am vêdut-o întci, pare că de mult o cunoșceam; mi-a luminat întreaga viață chipul ei blând, o cunoșce atât de bine, dar e atât de mult...

— Cât ești de copil, Răducule, așa e totdeuna când iubești, de abiă veți ființa ce-ți aprinde sufletul, și ți se pare că in totdeuna ai cunoscut-o, da spune-mi nu ascunde nimic.

— E Mărgărinta, o țerancă după care m'am nebunit, răcni el, cădându-i pe brațe. — și are ochii atât de negri și pêrul ca cenușa, ah! cât e de frumôsă și cât o iubesc.

— Cum! o fată de țeran? grăi ea cu grôză. — Mărgărinta? cu pêrul ca cenușa; vom vedé — șopti ea: — și tremurând eși din odae.

VI.

— Ei, preutêsă, la ce te-o chemat așa pripit la curte?

— Ia mare lătunôe, părințele, ia foc lângă pae.

— Da ce-i, preutêsă? spune-mi repede.

— Ce să fie, părințele? cum am intrat, m'o întreat cine-i aceea Mărgărintă și a cui fată-i, că flecăul ei s'o nebunit după dênșa. — Ei dă, părinte pas de nu-i spune... ei și cum îți spuneam m'a pas de i-am istorisit tot, tot, cum o găsit-o Irina, cum o crescut-o, cum e la maslă. Dômne, părinte, da pare că-i ieșiau ochii din cap, uitându-se la mine, deu avea dreptate, are să se încrucescă Irina când io-i spune.

— Ei da ce-i? spune-mi și mie.

— Las după ce s'a duce Irina, ecă vine.

Mult au stat ele 'mpreună și au robotit și când Irina a eșit, fața îi eră rumenă ca de dugôrea fo-

cului, eră spërîată și sastisită, își tot făcea cruce șoptind, »Dămne păzește ce poznă.« Când se despărțiră, preutésa-i șopti: — Ei veđi Irină cum ți-am spus, zestrea-i sub mîna mea, mîni să o aduci la biserică, că vré s'o vedă, — da veđi ce-ți spun, să nu te lăcomești la boerie și să ațiți pojarul, șcii ce pecat ai face. Da să nu cumva să alle cineva.

— Ferit-o Dumneđu, șopti Irina depărtându-se și cum intră la ea acasă, fata o intimpină, întrebându-o:

— Ce te-o chemat preutésa, mămucă?

— Ce? ia isnóvele tale, să nu te mai ved stănd la vorbă cu cuconașul, că a teu e dracul. Uite me rog, tot satul ride de tine, ba încă și el; imi spune preutésa, că l'o auđit cu urechile ei cum ride și spune, că ești próstă, că-i cređi tot ce spune.

— Cine-a crede ca densusul să fie, dór eu nu grăesc din dragoste, de, ia așa îi respund când me întrebă, par că nu șcii mămucă cât mi-i de drag Ionel?

— De drag ce ți-i l'ai făcut de-o slăbit și o remas flecău ca o scóbă. Mai bine fato ți-ai strînge gîndurile și te-ai mărită cu Ionel.

— Dă, mamă, par că eu nu-l vreu, da el de ce nu me pețește?

— Auđi vorbă, după ce te vede in clin și in mănecă cu cuconașul, apoi óre cum?

— Dămne, mămucă, cât is de șireți boerii, să jură că și ei indrăgesc ca noi, pare că eră apucat mai dăunăđi. cădea in genunchi, imi sărută mînilor, și să fi veđut mămucă cum îi curgeau lacrimile, cât îi de slab și de prăpădit, de aceea vorbeșc cu densusul că dă, mi-i tare milă.

— E slab, fata mea, decă cât ți-e nóptea nu dórme, bate cărțile, bê, și când îi ameđit vine de-ți spune verđi și uscate. Nu-l veđi pe Costache a Soltanei când se imbétă cum grăeșce intraiurea.

— Ai dreptate, mămucă, da veđi cuconașul par că nu are așa beție, cu tóte că plînge ca Costache... da nu te scărbi mămucă, că dór mi-i și greu să mai gîndesc la un reu... de-ar vré Ionel!

— Tocmai tu care ești đina satului să rămăi să te umilésca beția; și să ridă ori cine te-ar întelni? Ș-apoi veđi că cuconașul nu mai dă pe la tine; nu ai atăta pricepere să veđi, că ș-o bătut joc de tine, acú s'o dus la tîrg să se insóre.

— Se insórá?... Ei să-i fie de bine, cum și mie cu Ionel.

— Ei ce-o fost s'o trecut, da de ađi inainte uit pe unde calci, că mîni după liturhie vine Ionel să te pețescă. Da ce-ai rēmas așa in gînduri, fato?

— Nu-s in gînduri mămucă, da ia așa imi apun mie ochii, pesemte are să se schimbe vremea.

— Póte-a plouă că ți-s c'am umeđi ochii fată.

— Bă, ba mămucă, ia vine tătucu și ce de-a scule aduce, a nuntă, ia și Ionel.

VII.

E érnă, nouri vineți se adun, pașnici inghițînd seninul și in liniște cern fulgii ce umplu zarea. In prējma focului din cāmîn Rucsanda rāpită de gānduri stă afundată intr'un jilt, e slabă și plină de durere, căci ea o muștrare vede trecutul și pedépsa e viitorul. Niște pași o fac să-și redice capul și veđînd pe Radu, fără de voe să redică și incele a-l dojení și a-l desmerdá.

— Ce tremuri așa de tare, copile, de-ți clăntănesc dinții, veđi cât de reu ai făcut că te-ai sculat din pat? tu in loc să-ți ingrijești de sánătate, că veđi cât ești de slab, încă mai adaogi. Te cunosc că é. ai fost pe la dēnsa.

— Da, și nu am veđut-o, are perdele gróse,

de nici nu pot zări — sfērși, căđînd pe un scaun și oftānd.

— Cāt ești de nebun, copile, să-ți tot muncești crierii gāndindu-te la ea, cum cređi că s'ar puté! Tu un bāet atāt de invēfat, dintr'un nēm cu atāta vedă in lume, să iai in cāsătorie o țerancă, și să te lași biruit de iubirea ei! ce ar dice nēmurile, lumea!

— Și ce-mi pasă mie de lume! intréga mea lume e Mārgārinta, spune-i lūmei tóte peirile: c'am nebunit, c'am murit, că m'ai perđut... decă nu me lași să o rēdic unde sūnt, me voi duce unde-i ea ca să-mi fie aprópe. — Ve las curtea unde nu am auđit resunānd decāt blāstēme și suspine, las tótă averea, și numele, in schimb pe Mārgārinta, fără dēnsa nu pot trăi.

— Tu nu întelegi că nu se póte, că e un Dumneđu care le vede tóte, că sūnt in lume lucruri care nu sūnt menite să fie, gāndeșce la Dumneđu in a căruí credință te-am crescut, și jertfește-ți iubirea, grāi Rucsanda, căđîndu-i in genunchi.

— Nu am nici un Dumneđu mai puternic decāt iubirea, datoría și conșciința, pe tóte aș vré să le indeplinesc cu cuget curat, și veđ cât de puțin te gāndești când îți jertfești copilul care spui că e intréga-ți fericire, pentru niște prostii omenesci. Și ce-ți vor face acești ómeni de care te temi, când nu voi mai fi eu pe lume? la ce-ți va sluji ácēsta avere, și cui va remāné numele nostru când îți voi lipsi eu?

— Nu mai vorbi astfel, copile, că nebunesc — rācni ea — dar gāndeșce-te, că o iubești de mult, că e numai o amintire nenorocită, care ți-a trezit sufletul, că acea fință cu care sēmēnă ea... vai! cât e dureros și de zdrobitor să te fac să întelegi că e lu nepuțință ca tu să iai pe astă fată; ori cine o póte lua afară de tine — rācni ea desnādășđuită, căđînd fără simțire.

— Nimeni afară de mine. Nebunilor de māriri, capete reci și seci... Dar voi schimbá totul pentru fericirea colibeí. Acolo e nāscută iubirea.

(Incheierea va urmá.)

Adela Xenopol.

Cântul, amorul, visul, gāndirea.

I.

Cāntānd, te 'nalți cu simțul spre lumi necunoscute.

Iubind, amarul vieței cu flori ți-e preșerat,

Visānd, veđi altă lume, durerile-ți sūnt mute,

Gāndind, realitatea in lad te-a cufundat.

II.

Și cine óre 'n lume, l'accentele divine

A unei voci iubite, din inimi n'a simțit

Sburānd amārăciunea și 'nchipuiri senine

Gāndirea-i intristată, cu drag, n'au veselit?

Cānd dulcea armonie ce simțul ți-a aprins

Te-adórme 'n desfātare, mai pot óre tăcute

Ș'amórtă-a tale gānduri?... In hora lor cuprins:

»Cāntānd, te 'nalți cu simțul spre lumi necunoscute.«

III.

Ér fața ta. pālită de chin, de aspră trudă,

De bucurii 'necată, s'aprinde in viu carmin

Și inima ta uită de ursitórea crudă,

De lume ș-a ei rele. Atunci cerul senin,

Azur de incāntare, duiosă melodie,

De ciripit de pasări din crāng imbālsāmat,

Íți spun c'amorul este a inimei solie:

Iubind, amarul vieței cu flori ți-e preșerat.

IV.

Aprins d'un foc misteric, de dulce îmbetare,
Ce sorbi cu frenesie pe buze feciorești,
Iubirea te transportă pe aripe ușore
In caru-i de ilusii prin sferile cerești.
Privești . . . nu vești nimica . . . , și 'n tainicul teu vis.
Din pept inima-ți sboră prin țeri necunoscute,
Atunci lumea intrăgă îți pare-un paradis ! . . .
•Visând, vești altă lume, durerile-ți sânt mute. •

V.

De ce, vai! cruda sôrtă nu dede omenirei
Putere ca să uite a lumii neplăceri ?
De ce te scôlă gândul din somnul fericirei.
Când e atât de dulce să n'ai decât păreri ? . . .
Miseria, durerea, cu ghiara-i oțelită
Se 'nfige 'n carnea-ți crudă, și 'n lume renturnat
Cu grôză-i vești micimea de lustru desvilită :
•Gândind, realitatea in iad te-a cufundat. •

VI.

Gândind, realitatea in iad te-a cufundat,
Visând, vești altă lume, durerile-ți sânt mute,
Iubind, amarul vieții cu flori fi-e preserat,
Cântând, te 'nalti cu simțul spre lumi necunoscute.

Dan Dry.

Un sacrificiu fără rezultat.

— Novellă de L. de Lasserre. —

L

Sorele de maiu aurise cu rațele lui de aur pământul verde și colorat de flori al unei grădini care se desfășură inaintea unei curți nalte, acărei fațată și ferești inguste aveau un aspect de tristătă nedescriptibilă.

Pe o ușe largă se vedea un altar luminat, in acelaș timp se aușiau niște voci armonioșe cântând un himn religios.

O mulțime compactă și elegantă se grăbiă in strimta capelă a carmelitelor din N. Damele genunchiau cu pietate pe pupitrul de genunchi și păreau emoționate. Domnii steteau in picioare și se uitau cu tristătă la ceremonia străină care se ținea inaintea lor.

Pe scara altarului genunchiă o fată tineră imbrăcată in alb, pe cap cu un vël lung și cu përul impodobit de o cunună virginală. Pușându-și mânilor pe o carte de liturgie, ea pronunță cu voce sonoră cele trei promisiuni cari apoi o legau pentru totdeuna. In giurul ei călugărițele raspundeau monoton la întrebările preoților.

O dômă mai de etate, slăbită de intristare, cu o alta mai tineră, nu perdeau nici un moment din vedere fata care renunțase lumii.

In puțin timp apărū o călugăriță, se apropiă de feciôra albă, luă de pe ea vëlul, cununa și bijuteriile și cu niște fôrfece i tăiă përul blond și des.

După aceste a dat pe ea o mantelă grôsă de lână și a pus-o sub vëlul negru al morții. Mulțimea începū a se rări și pe urmă toți s'au depărtat din capelă, deplângend intru sine pe noua călugăriță, care eră tineră, frumôsă, avută și vrednică de iubire.

Afară sorele continuă a străluci și in aer resună sunetul clopotelor funebre.

II.

Să mergem înderēt și să părăsim acēta jalnică scenă să se termine intre lacremile tuturor.

Pe terasul unui castel, plantat cu portocale, cari respândiau un miros pëtrundător, vedem o fată tineră culcată pe un divan încăldându-se la sôre ; ea fiesă cu ochii largi valurile vënete ale Mediteranei, cari spëlau stëlpii de granit ai terasului ; lângă ea stetea o fată mai tineră, frumôsă și graciôsă, uitându-se cu tristătă la soro-sa, pe acărei obrași o bolă indelungă ș-a lăsat urmele.

Maria, așă se numiă bolnava, se redicā cu mare greutate și-ș puse mâna la pept, ca și cum ar voi să apese durerea cea mare care-o năbuși.

— Eu sufăr, — dîse ea.

Hermiina se grăbi să-i deie ajutor, inse nu apucā a sosi și Maria cădū fără putere pe divan. Eră ca môtă, nu se vedea nici un semn de vieță. Obrașii ei, cari mai 'nainte ardeau de ferbințeli, acuma erau vëneți.

Hermiina se spëriă, strigā o servitôre, inse in locul acesteia apărū Luciu, fratele lor, care eră in apropiere și grăbi spëriat la ele.

— Ah vină, uită-te, Maria nu mai dă semn de vieță ; ar trebui ca să mergi indată după medic.

El fugi la grajd, puse însuși șeua pe cel mai bun cal și grăbi in oraș după medicul de casă. Până atunci Hermiina duse pe Maria cu ajutorul unei servitôre in chilie, o puse pe pat și încereā tôte pentru a o readuce la vieță. Intr'un târziu aceea își deschise ochii și prinse a-și veni in ori.

— Ce s'a întemplat ? întrebă ea cu tristătă.

— Căldura a fost mare și ai leșinat, raspunse Hermiina. Inse acuma nu ți-i reu, nu-i așă ?

Intr'aceste o dômă bătrână intră in chilie ; ea tremurā de spaimă, ochii-i erau plini de lacrimi, cu tôte aceste inse se sili a zimbî.

— Laude-se Domnul, — dîse ea apropiându-se de pat ; te allu mai veselă decât am cugetat.

— Ah ! mătușă, me simț fôrte reu, raspunse bolnava și-i întinse mâna uscată contesei de Lescar, care-ș întorse capul pentru a-ș ascunde lacremile.

Indată sosi și Luciu cu doctorul Gerom care grăbi să vedă pe bolnava ; se duse la pat, își puse degetul pe arteră și numeră cu mare atențiune băterea pulsului ; el își scutură trist capul ce inspăimântă pe cei preșenți. Voind să se depărteze, Maria il reținū.

— Sânt greu bolnavă, dle doctor : nu mai pot trăi mult, nu-i așă ? — întrebă ea trist.

— Ba nu, — raspunse doctorul ; primăvera, odihna și increderea in acela care tôte le pôte face, te vor vindecă.

Hermiina i făcū semn să esă și-l întrebă intre lacrimi despre starea Mariei.

— Trei zile sânt de când m'am depărtat de aicea și am lăsat pe Maria in cea mai bună stare și veselă ; schimbarea acēta trebuie să aibă causă ; n'a avut bolnava ceva supărare ? Eu am studiat mai mult natura, decât cărțile și cuget, că bolă Mariei este aicea, — dîse doctorul ducându-și mâna la inimă.

— Sânteti sigur de acēta, dle ?

— Aș putē jură.

— Și decă cauza aceste stări periculôse ar dispărē, vindecă-s'ar Maria ?

— Cuget că cu ajutorul naturei aș mai vindecă-o încă odată.

— Ah ! vindecă-o ! — dîse Hermiina stringend mâna doctorului.

— Dôră cunoșci cauza acēta ?

— Numai cuget, inse-ți promit, că or ce să fie, va dispărē ; — dicându-le aceste glasul ei începū a tremurā și ochii-i se umplură de lacrimi. Ea se depărtă, lăsând pe medic cu Luciu, care venise chiar atunci.

III.

Hermína merse cu pași lini cătră chilía Mariei, intră fórte incet, nu cumva să o conturbe. In chilie domniá tãcere adãncã, numai din când in când se audíã glasul Mariei care vorbíã prin somn. Lãngã pat ședea contesa de Lesear, atentã la cea mai micã mișcare a bolnavei.

Sermana contesã, își perduse tótã speranța și numai dela Dumneșeu mai așteptã mângãere. Ea șicea cu cea mai mare pietate rugãciunile.

Hermína se apropiã incet de patul bolnavei, se uitã lung la ea, o imbrãtoșã și-i sãrutã fruntea asudatã. Inneecãndu-și suspinele cari o nãbușiau in acest moment, eși pe teras și reșimãndu-se de stãlpii acestuia, se uitã machinalmente la cãmpul inundat de sóre.

Nu ascultã cãntecul paserilor, ce pãnã acuma i plãcea atãta, nu respirã parfumul ce vântul balsamat il aduse pãnã la dënse și ochii ei nu rãtãciau ca odinórá pe marea vënetã pe care vedea bãrcile lunecãnd. Nu; sufletul ei rãtãciã in regiuni mai 'nalte și de pe buzele ei eșiau cuvintele: Ea trebuie sã trãiëscã! și cãđu in genunchi șicënd: Dómne, dã-mi putere sã pot indepliní acest sacrificiu!

Nu departe de castelul Lesear se aflau niște case ascunse, ca și un cuib intre flori și arbori.

Ușile acestei modeste locuințe erau mai mult inchise, nu se putea vedé nime eșind séu intrãnd acolo. Rugile frumóse și alte flori se vesteđiau și cãdeau lãrã ca sã se fi intins cineva la ele. Paserile iș făceau cuib in acest plãcut loc, pentru cã nu le conturbã nime.

Inse și in acest colț renașce viéța și atunci vedem un oficier de marinã preumblãndu-se in grãdinã: pe peptul lui lucíã crucea de onóre.

Ion de Valmont se numíã tinerul acesta; el erã un copil sãrac, inse nobil, din provincie. s'a fãcut mãrinar și cu ajutorul superiorilor sei cari il iubiau a innaintat așã, incãt in etate de 25 de ani cum il vedem acuma, erã locotenent iubit și stimat atãt de superiorii, cãt și de supușii sei.

Totuș el nu pãrea a fi indestulit, erã totdeuna serios și trist, de intrebã cineva cauza tristeței sale, respundea:

— Caut norocul de mult și nu-l mai aflu; nici nu cred sã existe pentru mine.

Erau 15 zile de când el se aflã pe continent.

Preumblãndu-se intr'o dupã mēđãđi pe țermurile mãrei, se redicã un vënt gróznic, cerul se intunecã de nori grii și negri; paserile sburau cãtrã casã, pescarii toți se retrãgeau in colibele lor. Ion ancã-ș grãbi pașii cãtrã cãsuța lui care nu mai erã departe. Tunã și fulgerã grozav.

Nu departe de el vëđu trei dame care se scutiau cu un parapleu de plóie.

— Dómnelor, — strigã el oprindu-se aprópe de ele, vijelia e aprópe...

— Ba chiar aci, — il intrerupse contesa de Lesear, care recunoscu cu plãcere pe elegantul oficier. Bunã ziua, cãpitane, — continuã dënse ridënd și cu un gest grațios presintã pe cele doue dame, șicënd: Dșórele Lesear, nepótele mele.

Ion se inchinã cu complesanță și invitã damele la el pãnã va trece vijelia. Damele primíã invitarea lui Ion și se duserã la olaltã pãnã la locuința locotenentului. Abiã intrarã in salon, plóia incepù a curge in șiróie, tunã și fulgerã. Ion ocupat cu óșpeții sei rari, nici cã observã ce se petrecea alarã.

Conversațiunea erã fórte veselã, Ion povesti de cãlătoriile sale și dșórele-l ascultau cu multã plãcere.

Contesa de Lesear erã incãntatã de a vedé in giurul ei atãta voie bunã.

Tótã tristéța dispãru din ochii lui Ion; pãrea a fi cu totul fericit. Inse vijelia trecù și damele se gãtase de mers.

— Deja? — intrebã Ion uitãndu-se la Hermína.

— Veniți in castel, — șise contesa intinđendu-i mâna.

— Ve promet, respunse el, sãrutãnd cu respect mâna contesei.

(Incheierea va urmã.)

Letiția Medan.

Epitaful meu.

Din rosmarin și nalbã
Sã-mi impletiți cunune
Și iasomie albã
P'al meu morment veți pune.

In loc de cruce, teii
Țërina-mi sã umbrëscã
Și crinul, ghioceii,
D'asupra-i sã 'nflorëscã.

Așã pe vecinicie
Sã stea acoperitã,
De chin, fãțãrnicie,
Dór ea va fi feritã!

Smara.

Grivița.

(Urmare.)

Nóptea de 25/6 spre 26 august (7 septembrie) erã intunecóșã și fãrã lunã 'nainteã Plevnei, vëntul bãtea spre partea opusã Turcilor. Acésta favorisã lucrãrile de aședare a bateriilor nóstre cari aveau sã deschidã bombardarea a doua đi, fãrã ca Turcii sã le fi simțit și impededat prin focul lor. Sãpãtorii ruși ai corpurilor al IX-lea și al IV-lea, mai apropiãți de pozițiunile unde aveau sã-și stãbilëscã tunurile, incepurã a construi apërãrile pentru guri de foc de cãmp și pentru cele 20 tunuri de piatã de calibru 24. Se lucrã tótã nóptea și 2 baterii de asediu erau instalate, una la drepta satului Radișovo, careș primi numirea de *bateria Catartului* din cauza unui observator innalt redicat in acea parte spre a priveghíã in depãrtare terenul, armatã cu 12 tunuri mari. Cea de a doua, cu 8 asemenea tunuri, erã aședatã intre satele Radișovo și Tucenița.

Colonelul Angelescu Alecsãndru ordonase divisiunei a 4-a a-și stränge bivuaclul dela Verbița și a se pune in marș spre a ascunde inamicului inaintarea ei; acésta-i prelungi drumul, și când ajunse spre điuã in pozițiunile ce avea sã ocupe, nu mai avù timp a-și terminã adãposturile pentru baterii pãnã la apropiata orã a deschiderei bombardamentului. Divisia își incepù inse acțiunea la ora hotãritã, trãgënd in cãmp deschis, și-și isprãvi parapetele chiar in timpul focului.

Semnalul porni la 6 ore diminéța din bateria Catartului printr'o salvã trasã de dënse; 168 tunuri incepurã de-odatã a tunã asupra intãririlor și orașului Plevna. Rușii aveau in bateriã 120 tunuri. Bateriile romãne cari intrarã in acțiune in acea đi, erau 1-a, 3-a, 5-a din regimentul al 3-lea; a 4-a, 5-a din regimentul al 4-lea; 1-a, a 2-a și a 6-a din

Prietenia.

regimentul al 2-lea de artilerie; 48 tunuri. Pozițiile pe cari acestea se aședară fuseseră recunoscute în ajun de comandantul divisiunii a 4-a, împreună cu șeful seu de stat-major și cu comandantul artileriei divizionare. Intăririle Plevnei fuseseră cu de amănuntul studiate de trupele rusești cari se aflau în fața lor de o lună de zile; situațiunea lor se redicase pe plan și o copie fusese dată de statul-major rusesc statului nostru major.

Ordinea aședării bateriilor noastre eră următorea: linia focului începea la șoseua Bulgăreni-Plevna, d'asupra satului Grivița, lângă flancul stâng al corpului a IX-lea rusesc. Prima baterie constă din 12 guri de foc ale bateriilor 1-a din regimentul al 3-lea și a 5-a din regimentul al 4-lea de artilerie sub comandamentul majorului Crătunescu. Bateria lovia pe de o parte în lucrările inamice din stânga șoselei spre Radișovo, pe cari le bătea și artileria rusescă; pe de altă parte obiectivul bateriei române eră Abdul-Kerim-tabia, numită de noi reduta mare dela Grivița. Dincolo de întăririle protivnice dela Radișovo, se zăriau mișcări de trupe în tabăra turcescă care își strîngeau repede corturile, indicând că inamicul nu se așteptă în acea zi la deschiderea focului.

A doua baterie română eră aședată pe delul acoperit cu vii d'asupra satului Grivița. Ea eră formată din 36 guri de foc ale bateriilor 1-a, 2-a, 6-a, din regimentul al 2-lea; a 3-a, 5-a din regimentul al 3-lea; a 4-a din regimentul al 4-lea de artilerie, și eră sub comandamentul majorului Vartiade.

Pe când se urmă bombardarea, trupele de infanterie acoperite în văcelele și incovăiturile de teren, stăteau în vecinătatea bateriilor, gata de luptă în cazul unui atac din partea vrășmașului. Linia înteiă, cât se putea mai apropiată, eră formată de brigada Cantili, care trămisese anteposturi înainte și luase contactul cu ante-posturile inamice; brigada Borănescu, în a doua linie. Innapoia acestei linii, pe platoul din dreapta șoselei Bulgăreni-Plevna, se stabiliră ambulanțele divisiunii a 4-a și ambulanța de rezervă.

Simultanu cu acțiunea artileriei române începuse și aceea a artileriei rusești. Corpul al IX-lea, în stânga șoselei și în prelungirea flancului stâng al divisiunii noastre, își concentră focul asupra frontului Est al pozițiunii inamice. Apoi linia focului cârmia spre satul Radișovo, unde corpul al IV-lea bătea acelaș front despre Miedădi. Pe stânga armatei aliate, spre întăririle turcești dela Krișin la malul Vidului, detașamentul generalului Imeritinski, călare pe șoseua Plevna-Lovcea, eră mai depărtat de pozițiunile inamice și avea mai mult drum de străbătut spre a se apropia de dăsele. Acest detașament se stabilă numai după amiezi pe muntele Roșu, în fața primei crește a muntelui Verde, unde își aședă bateriile dispunându-se a participa a doua zi la bombardament.

După primul moment de surprindere, Turcii deschiseră imediat focul din redutele și întăririle lor, și la sgomotul celor 168 guri de foc ruse-române se întovărăși glasul tunurilor otomane de pe fronturile bombardate. Tragerea turcescă eră regulată, fără grabă, înse, în genere, bine îndreptată; bătaia tunurilor otomane eră foarte depărtată, obuse d'ale lor ajunseră până aproape de Verbița. Se vede că inamicul studiasse bine pozițiunile, posedă bună apreciere și cunoștință esactă a distanțelor. Cu toate acestea focul seu la început nu pricinui daune serioase, și artileria aliată își manifestă superioritatea sa numerică. Eră vizibil că Turcii erau prudenți și economisau munițiunile de artilerie; procedere înțeleptă din partea lor spre a-și păstră tot efectul pentru momente decisive.

Comandantul armatei de Vest, Domnul Carol,

însoțit de șeful de stat-major general, încăleacă la 7 ore dimineță și porni spre a inspecta pozițiunile de bătaie luate de trupele aliate. În apropiere de șoseua Bulgăreni, generalul Cernat, comandantul armatei române de operațiuni, întimpină pe Domnitor și-i dete raportul despre dispozițiunile luate pe dreapta liniei. Domnul urmă din diferite baterii acțiunea artileriei, studiând efectele, convorbind cu comandantii și dându-le ordine verbale de a întări liniile infanteriei prin lucrări repezi de adăpost, spre a fi pregătiți pentru ori-ce întreprindere din partea vrășmașului. Prețioasa lopată a trupelor române le servi mult la îndeplinirea acestui ordin.

Puțin după amiezi sosi pe teren împăratul Rusiei cu marele-duce Nicolae și numeroase suite. Domnul Carol merse de salută pe monarcul Rusiei, care se aședă innapoia centrului pe un platou la stânga șoselei Bulgăreni, de unde privirea putea să îmbrățișeze linia circulară a bateriilor aliate. Ziua acesta de 26 august (7 septembrie) eră aniversarea încoronării lui Alesandru al II; trupele rusești aclamau cu entusiasm în trecerea-i pe Țar.

Dacă eră serbătore dinastică în armata imperială, serbătore națională eră în acea zi în oștirea românească. Tunurile ei bubuiău pe pământ osmanliu luat cu silnicie dela creștini; vulturii cu crucea în plisc de pe stegurile sale își luaseră sborul peste Dunăre și scuturau voioși aripile, gata să se avente pe vizuinele dușmanului.

Engieci și veseli, după fericita fire a Românului, își îndeplineau tunarii noștrii datoria. Mai totă ziua ei traseră descoperiți în câmp, căci am spus cuvântul pentru care nu-și putuseră stabili peste noapte apărările. Dar ei nesocotiau pericolul și erau mulțămii, căci această impregiurare le da prilej de a se arăta la lucru, și le atrăgea numeroase vîsite din partea ofierilor din statul-major rus și atașărilor militari străini, pe care artileriei noștrii îi primiau curtenesce, făcându-le onorurile bateriilor. Eră la început *modă* — căci ca salonele, câmpul de bătaie își are și dănsul modele sale inspirate de emulațiunea de a se distinge prin înfruntarea primejdiei și disprețul morții — eră o adevărată modă, în primele zile ale bombardării, d'a a merge a vizită pozițiunile naintate ale Românilor.

»Ați fost să vedeți bateriile Românilor?« întrebă colonelul Gaillard, atașat militar al Francei, pe un adjutant al împăratului Rusiei. »Eu vin dela dănsii, urmă ofierul francez, și am fost cu deosebire mulțămit de ce am vedut; dar ce am observat mai ales este îndemănarea și priceperea cu care șefii lor de baterii, cari adesea nu sînt decât locotenenți, îndeplinesc misiunea ce la dvăstre, Rușii, este generalmente incredințată ofierilor superiori, „comandanți de baterii. Veți vedé că au să fiă sdraveni micii Români, (*ils seront crânes, les petits Roumains.*)«

Nimic nu caracterisază mai bine ca aceste cuvinte ale colonelului francez, cu deosebire simpatic Românilor, juvenila ardore a trupelor române, cari, dela înteiă zi a intrării lor în acțiune la Plevna, se înfățișară în chip mulțămitor alături de vechia armată a Rusiei.

Bombardarea ținu până la 6 ore sêra. Pe la 5 ore, comandantii corpurilor rusești și generalul Cernat, comandantul corpului român, se intruniră la observatorul unde se află căpetenia armatei de Vest cu împăratul și marele-duce Nicolae. Comandanții presintară raportul lor asupra rezultatului zilei, și observațiunile ce făcuseră. Se constatase, că inamicul nu se așteptă la bombardare. Focul turcesc, de și bine îndreptat, avusese mai puțină intensitate decât

al nostru, și superioritatea numerică a artileriei se văduse a fi în partea noastră. Nicăieri, înse, focul inamic nu fusese stins, întăririle turcești nu păruseră sdruncinate. Domnul Carol ordonă continuarea pe a doua și a acțiunii care avea să fie sporită cu baterii nouă române-ruse, și prescrise întărirea trupelor pe pozițiile lor. În cursul nopții aveau să se tragă salve la intervale, spre a împedeca pe inamic a-ș repara și îmbunătăți întăririle. Impăratul și marele duce se întorseră la Radenița, Domnul Carol la cvartierul seu de la Poradim.

A doua și 27 august (8 septembrie), cele 2 corpuri rusești și divizia 4-a română încep bombardarea la 6 ore dimineața. Pe aripa stângă a noastră, detașamentul Imeritinski urmă a se face stăpân pe pozițiuni de unde să se potă apropia spre a bate redutele vrășmașe ce avea în față; vom nară mai departe acțiunea acestui detașament în ziua de 27/8.

Divizia 4-a înaintase peste noapte bateriile sale până la 1400 metri de întăririle turcești, și tot în acea noapte colonelul Barozzi, șeful statului-major general al armatei române, ordonase majorului Lahovari Iacob a porni cu ofițeri din statul-major al marelui cvartier român, și escorte de cavaleria, spre a recunoșca valea Bucovei și pozițiile pe cari urmau a se așeză bateriile diviziunii a 3-a, care avea să nainteze a doua și spre Plevna. Aceste recunoșcări împinseră până în linia ante-posturilor turcești cari le primiră cu focuri, și ofițerii de stat-major observară atât punctele ce aveau să se ocupe de trupele diviziunii a 3-a, cât și pozițiile inamicului ce trebuiau să le serve de obiectiv.

Linia focului românesc se întări, dar, a doua și prin intrarea în acțiune a diviziunii 3-a, cărei Domnitorul ordonase a porni la 5 ore dimineața din Kalișovaț și a înaintă către Bucova, unde avea a se stabili pentru a participa la bombardare. Colonelul Angelescu George adusese diviziunea a 3-a, la 8 ore, pe pozițiile ce-i se indicase, și așezase neîntârziat 30 tunuri d'asupra văii Bucovei spre a bate grupul întăririlor frontului Nord, numite Bucovatabia, și a luă în flanc Abdul-Kerim-tabia, bombardată în față de diviziunea 4-a; 78 tunuri românești erau acum în lucrare. Tot de-odată brigada de călărași a colonelului Roznovanu străbătă platoul din față Bucovei, salutată fiind în trecere de obusele inamice, și după ce detașă un regiment la cvartierul general român la Verbița, așeză celelalte regimente în bivouac în spatele diviziunii a 3-a, stabilind garde mari, posturi de observațiune și vedete pe flancul drept, până la Susurlu și malul Vidului.

Intrarea în liniă a diviziunii a 3-a, executată ziua, nu se putuse ascunde vederei vrășmașului vigilent din redutele și observatoriile sale. El își îndreptă pe dată tunurile asupra acestei diviziuni, mai cu seamă asupra lucrătorilor cari rădicau apărările pentru artileria; dar tunarii noștri își severșiau tréba în liniște, respundând cu vigóre focului inamic.

În această a doua și a bombardărei, acțiunea în partea armatei aliate fu și mai viuă; 250 guri de foc ruse și române, căror răspundea glasul a 100 tunuri turcești, tunau în giurul Plevnei. Sgomotul artileriei era atât de puternic, încât ofițerii ruși mai bătrâni afirmău, că dela Sevastopole nu mai aușiseră asemenea bombardare. În intinsul amfiteatru de deluri și costișe, cât cuprindea zarea ochilor, nu se vedeau decât mari rotocole de fum innălțându-se în pilcuri, ca niște nori albi și indesați cum e vata, peste tăbiile și bateriile cari, de departe, păreau una cu pământul. Ascunsă în văi cotite, Plevna nu se vedea din liniile noastre; dar prin orientare i se ghicîa pozițiunea în dosul întăririlor vrășmașe. În de-

părtare nici un sunet omenesc; numai detunările repețite ale tunurilor, șuierul bombelor și creparea obuselor lăsau să se presimță patima și lupta óme- nilor, cari, îngropați în șanțuri, ascunși în tufșuri, pitulați prin vâlcele și văgăuni, își trimiteau răni și ucidere fără a se vedé unii pe alții.

(Va urmă.)

T. C. Văcărescu.

Poesii poporale.

— Din comitatul Solnoc-Doboca. —

A lunel cu multe-alune,
Ca mândra mea nu-i în lume.
Frumosă și fără nume;
Strugurel cu bóbă rară,
Ca mândra mea nu-i în țeră,
Floricea de primăveră.

Mândra când e rumenită,
Cu cinci sute nu-i plătită,
Dar de se desrumeneșce,
Nici doi bănuți nu plăteșce;
Ce folos de tine fată,
Că te porți așă gătată,
Și faci pânza totă spartă,
Pólele care-s pe tine, —
Nu-s făcute deu de tine,
Că-s făcute deu în sat,
Și le 'ntinđi de fală 'n gard.

Mărită-m'aș să nu șed,
Numai câmpul să nu-l ved,
Câmpul să-l vedă bărbatul,
Eu să mătur, s'aștern patul,
Să-mi pui oglinda 'n feréstă,
Să ved bine-mi stă nevestă.

Mândra mea frumoșă ești,
Colo când te rumenești,
Și pe toți indragostești!
Când ședeai cu mine 'n sat,
Me iubiai tu infocat,
Și când ne iubiam noi doi,
A fost rai în sat la noi,
Și la culme și la vale,
Dulce rai de deșteptare,
Dar ađi par că sânt în iad,
Ce me arde nencetat;
Și la culme și la vale,
Iad și loc de supărare,
Că de când nu ești în sat,
Tu lelița m'ai uitat.

De-aș mănca tot mălai dulce,
După dascăl nu m'aș duce,
Că viața dascălului
Mai rea c'a morarului,
Că umblă din sat în sat,
Ca și móra pe pásat,
Și umblă din țeră 'n țeră,
Cu lenia sub suóră; —
De cât să fiu dăscăliță,
Mai bine o morăriță,
Am pe mésză pită-alésă,
Toți me strigă jupánésă,
Ér cu biéta dăscăliă
Trudă, amar și urgfă.

Culese de:

Laura Veturia Mureșan.

Cronică vienesă.

(Expozițiunea Maria Teresia. Opera. Burgteatru.)

Cu ocaziunea desvîlirei monumentului Maria Teresia s'a arangiat in salele museului austriac de artă o expozițiune interesantă constatătoare din obiecte de artă și suveniri prețioase din timpul teresian, sub presiunea principelui Lichtenstein și al contelui Zichy.

Expozițiunea, după cum am mai amintit, este un cabinet de rarități de o valoare istorică artistică neprețuiveră. Ce am văzut aici? o descriere a obiectelor găsite din aur, brilante, rubine, zafire, argint, bronz, nu e ușor. Expozițiunea e o oglindă fidelă a timpului renesanțic austriac, a aceluși timp in decursul domniei Mariei Teresia, când pentru artă, știință și literatură începuse o perioadă nouă.

Intrând in salele din parterre se observă o mulțime de portrete en miniature și pastel, ce reprezintă pe Maria Teresia și copiii ei in diferite pozițiuni, sunt lucrate cu multă artă. Intre acestea este cu deosebire o grupă in aquarel de Füger ce reprezintă pe Maria Teresia, arhiducele Iosif, arhiducesa Cristina, arhiducele Maximilian, arhiducesa Mariane și Carolina. Portretele sunt foarte fin lucrate și individualizarea plină de măiestrie a trăsurilor feței este de admirat. Grupa e posesiunea privată a Majestății Sale. Tot aici intre multele obiecte de bronz, scule și arme, se află un orologiu in formă de obelisc cu picturi in vernis matin, espus de contele Eszterházy. De o valoare mare sunt și costumele pompoase a magnaților și cavalerilor austriaci, espuse de principele Lichtenstein, așa costumul de fantasiă a contelui Battyány cu ocaziunea încoronării Mariei Teresia: din mătășă albă brodată cu peste 3000 de perle prețioase, humbii cabatului sunt de brilante. Lângă acestea sunt espuse ornate bisericăști acoperite de broderii prețioase și lucrate cu mult gust.

Ne apropiăm de dulapurile cu juvaere, rămânem orbiti de mulțimea brilantelor, așa crucea mare dela Schottenkirche, donată de marea împărătesă, din safiri foarte mari, brilante strălucitoare; lângă densa lăcesc juvaerele acoperite de rubine și smaragde și susținute prin arabescuri lucrate in filigran. Intr'un colț al salei se află o cassă de fer, in această se află juvaerele Mariei Teresiei, espuse de inalta curte, camee și originalele acelor orduri, ce au fost create de Maria Teresia; așa vedem crucea de stele, apoi crucea ordului Maria Teresia in brilante. Ultimul ord l'a predat împăratul Iosif renumitului general Laudon, după mărtea acestuia a ajuns erăș in posesiunea casei domnitore.

Spațiul nu-mi permite a vorbi despre pocalele cele pompoase, tăerile de aur, feșnice, arme, ce sunt arangiate cu mult gust in dulape de sticlă; foarte interesante sunt orologele ce au diferite forme curioase, apoi globuri pământești și alte opuri de artă plastice. Lângă obiectele de porcelan de Meisen și Sévres, sunt de admirat obiectele de porcelan vienes și bohemice, așa un serviciu de cafea, apoi un serviciu de sticlă bohemice, pocalele sunt ornate cu arabescuri de aur, espuse de contesa Fünfkirchen.

Admirând stindardele și tunurile principelui Wenzel Lichtenstein, ajungem la un dulap mic. Acesta este foarte interesant, conține relicviile împărătesei Maria Teresia, așa primul ei caet de scris, péna de scris, peptenul ei simplu, o bonbonieră,

tașca de legat ciorapi, o buclă de păr, cępța de vęduvă și o păreche de pantofli ce-i purtă împărătesa pe patul morții. Pieptenul, buclă de păr și cartea de rugăciuni a Mariei Antonieta, ce asemenea se află in dulap, sunt posesiunea princesei Metternich. Intr'un colț se observă un pocal simplu, din acesta beu Maria Teresia.

Un punct de atragere pentru dame este dulapul in carele se află eventualele prețioase, espuse de principele Lichtenstein, contele Traun și barona Pallavicini. Sunt minunate, cu deosebire unul din sticlă fină, acărui figuri sunt cusute cu mătășă de floret, apoi cela cu arabescuri depins de ducele Francisc de Lotaringia și destinat ca prezent miresei sale Maria Teresia.

Tot in parterre este espus un tablou de Canadetto ce reprezintă curtea din Schönbrun, apoi o serie de portrete de ale actorilor din acel timp; așa vedem pe Brokmann ca Hamlet, pe frumoasa cântăreță Cotellini și alții.

Pentru istorici este foarte interesant dulapul, in carele se află espuse epistolele Mariei Teresia, ce le-a scris arhiducelui Iosif, fiicei sale Maria Cristina, marșalului Lasey, lui Laudon, Daun și altor bărbați de stat din acel timp. Scrisoarea Mariei Teresia e energică, trăsurile foarte caracteristice și la scrisorile ministrilor se vęd adese scrise observațiuni de împărătesa.

In etajul prim atrage privirea portretul ducesei de Savoia, apoi douę portrete en relief de bronz a lui Carol al IV și și al soției sale Elisabeta, opuri ale renumitului Donner. Un portret al marquisei de Pompadour, depins de Bouget, este op de artă; fără să voim, stăm mai mult timp inaintea acestui portret și admirăm ochii cei frumoși fermecători. Foarte frumos este bustul de marmoră al reginei Maria Antoneta, apoi portretul arhiducesei de Roslin și al nefericitei marquise de Lamballe. Tot aici observăm portretul lui Gluk, bustul lui Iosif al II-lea, apoi douę clavire cu câte trei octave, fără pedal, Haydn și Mozart au cântat pe ele.

Intr'unul din apartamente lângă bustul Mariei Antoineta stă o măsă mare de scris. Princesa Metternich a espus-o, este una dintre raritățile cele mai interesante, pe această măsă a scris Choiseul d'Amboise ministrul lui Ludovic al XV. Mobilele trase cu gobelin, espuse de principele Lichtenstein, sunt lucrate cu multă artă, foarte interesant e tabloul colossal de Burgau »Schlitage, ce reprezintă o festivitate dela Burg. Intre multele obiecte sunt de amintit încă un cuțit de vęnat din aur și iaspis, un prezent al regelui Ludovic al XV, etui de cusut al reginei Maria Antoineta, o bustă a Mariei Teresia de Donner și un portret prețios tot al acesteia lucrat in gobelin după Duplessis.

Colecțiunea bastonelor cu cap de brilante, precum și cea de dose incrustate cu diamante, safire și ornate cu portrete, espuse de baronul Rotschild, reprezintă obiecte foarte prețioase și interesante.

In sala cea mare sunt espuse sanii pompoase pentru caruselele de dame, apoi trăsura mică in care mergea Iosif II-lea la preumblare și mai multe lectice aurite, hamuri și șele. Pe păreți se vęd portrete d'a Mariei Teresia din deosebite timpuri, așa ca tineră, apoi erăș ca vęduvă cu cępța neagră și in costum de încoronare. Dintre tóte cele mai bune sunt ale depins de Duplessis și sunt din Belvedere. Colecțiunea de medaile bătute cu ocaziunea deosebitelor evenimente in decursul domniei Mariei Teresia este foarte interesantă, asemenea și diplomele de nobilitare cu emblemele lor caracteristice și cu subscrisura împărătesei, precum și o mulțime de cărți.

Esposițiunea ofere multe de vędut și este una dintre cele mai rare ce s'au arangiat și vędut in Viena. In obietele de artă s'a eternizat timpul marei împęratese; privitorul vędendu-le, cugetă cu admirare la ceea ce le-au creat!

Esposițiunea industrială iubilară ofere multe de vędut și este fõrte cercetată. Afară de Majestatea Sa și persoanele dela curte, fu cercetată, cu ocaziunea petrecerei lor aici, de regele Milan și soția sa Natalia și in ȃilele acestea de principele regent de Bavaria.

Esposițiunea iubilară de flori asemenea fu interesantă; se destinsēră grădinarii de curte cu esemplare frumõse de palmi, orchidee și rose, apoi furę admirate azaleele, orchideele din florăriile principelui Lichtenstein, contelui Harach, principelui Schwarzenberg. Grădinarii Vienei și firmele de flori escelară in legarea de buchete și flori.

La operă nu este ceva nou de raportat, ca de comun la finea sezonului. Dșõra Lola Beth a cãntat ca angagiată cu succes mare ca Elsa, Maria și Frau Fluth; artista e o cãntărețã escelentă și cu frumșețã ei captivęzã publicul.

Piesele dela teatre-paré se repetęzã cu succes mare și sânt un șir de ovațiuni entusiastice patriotice, cu deosebire scenele militare »In castru« cu apothea monumentului Mariei Teresia sânt fõrte aplaudate. La inceputul acestei piese, printre deosebitelile uniforme și costume varii, se observã și un costum frumos românesc din Transilvania.

Ca õspe a debutat dșõra Irene Pevny dela teatrul din Frankfurt, ca Ana și Maria, cu succes frumos; artista va fi angagiată in locul dnei Catarina Náday, care in ȃilele acestea își ia adio dela public ca Maria in Waffenschmidt. Dna Náday se rentõrce in Pesta, opera pierde mult in geniala artistă. Dna Braga, care a apãrținut operei 10 ani, ș-a luat adio dela public ca »Mignon«: in decursul represintățiunii fu mereu aplaudată; la fine nevoind să incete aplausele, mulțãmî in scurt pentru bunãvoințã și ovațiunile aduse.

In Burgteatru obținũ piesa lui Halevy »Abé Constantin« un succes de stimă, piesa e prelucrarea romanului cu asemenea titlu; dșõra Hohenfels ca Betina, Levinsky ca Abé escelară.

Dșõra Bãrsescu a interpretat primadatã pe Ester in fragmentul cu asemenea titlu de Grillparzer. Geniala artistă, ca totdeuna, se destinsę; alătura cu dęnsa dnul Sonnenthal. Dșõra Bãrsescu va interpreta in curęnd pe lady Milford in »Intrigã și amor.« Acęsta rolă a fost jucată pãnã acuma de dõmna Wolter.

Valeriu Rusu.

Prietenia.

— Vędi ilustrațiunea de pe pagina 241. —

Nenorocirea și suferințele de multe ori apropie pe õmeni d'olaltă. Ființe cari pãn' atuncia au trãit izolate, incheie legãturi intime și ncep a se iubi.

Un exemplu fõrte drãgãlaș ne ofere ilustrațiunea din nr. acesta. O scenă idilicã intre o femeie și o cãpriõrã.

Ele nu s'au vędut nici odată. Dar de cãtva timp trãesc impreunã. Și amędoue sânt nefericite. Acęsta simțire comună le-a fãcut prietene.

Ea s'a nãscut in Circassia. A fost liberă, a fost fericitã. Dar cruđimea omenescã a rãpit-o, acuma e

slavã și veștedeșce in haremul unui pașã lipsit de simțul uman.

Cãpriõra ș-a petrecut viața la codru. Dar un moment nefericit i-a jefuit libertatea ș-a fost adusã in o grãdinã ingrãditã.

Amędoue sânt sclave, amędoue nefericite. Un instinct le-a adus la olaltă și de atunci se 'ntelnesc adeseori, se desmęrdã, se mãngãe și par cã devin fericite.

I. H.

B o n b õ n e.

Dna X... intrębã p'un servitor care are o figurã cam bãnuitõre și care se infãțisęzã pentru a intrã in serviciul seu, d'a-i arãtã certificatele ce are.

— Am ceva mai bun decãt acęsta, ȃise servitorul scoțęnd din pozunar un pachet de ȃiare.

— Ce?

— Trei achitãri inaintea tribunalului de polițe corecționalã și ordonanțe de neurmãrire!

*

Amędoi stau intr'o sērã de vorbã, unul lângã altul.

— Ce vrei sã-ți dau, draga mea, pentru ȃiua ta?

— Iți mãrturisesc, cã nici eu nu șciu!

— Ei bine, atunci iți dau un an ca sã te gãndești.

*

Doi prieteni se intelnesc pe bulevard și incep urmãtõrea convorbire:

— Astfel, ț-ai pierdut sõcra dupã opt ȃile dela cãsãtorie?

— Ce femeię de trebã; imi fãgãduise cã se va grãbi sã-mi indeplinescã tõte dorințele, și s'a ținut de vorbã!

*

Un cuvęnt de 37 de litere.

Revista »Über Land und Meer« semnalęzã un cuvęnt german de 37 de litere, care insemnã un titlu oficial in Württemberg: »Staatsschuldenzahlungscassabuchhalter«, care vrę sã ȃicã: Comptabil al casei insãrcinate cu plata datoriiilor statului. Inchipuiți-ve acuma persoanele care intrã in aceste biurouri și care salutã astfel, dupã cum e obiceiul in Germania: Guten Tag Herr Staatsschuldenzahlungscassabuchhalter!

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șõiri literare și artistice. Dl A. Odobescu, dupã terminarea festivităților dela Bologna, unde va represintã universitatea din București, va plecã la Paris, unde va continuã publicarea »Tesaurului dela Petrosã.« — Dl A. Ballu, autorul planurilor palatului de justiție din București, a obținut la Academia artelor frumõse din Paris, pentru aceste planuri, premiul Duc, care se ofere pentru innalte studii arhitectorale. — Paul Lindau, cunoscutul autor german, a fost ȃilele trecute la București, unde regina l'a primit in audiențã; dęnsul va visitã Curtea-de-Argeș, Sinaia și cãteva mãnãstiri. — Poesiile lui Nicolae Nicolae, unul din cei mai buni poeți romãni, au apãrut la București in o broșurã. — Noua Revistã Internaționalã (Les Matinées Espagnoles) publicã o horã a dlui Alecsandri in test romãn și traducțiune francesã.

Tõra Bihãrii. Comitatul Bihãrii este fõrte bogat in frumuseți naturale. Aceste inse nu prę sânt ancã cunoscute, cãci de o parte lipsesc scrierile cari sã le destãinuescã strãinilor, de alta cãile de comunicațiune nu prę sânt practicabile. Profesorul dr. Schmidl

a publicat înainte cu vr'o trei-deci de ani o lucrare sub titlul »Biharer Gebirge«, dar acesta scriere, in adevăr foarte prețioasă. s'a epuizat cu totul. Dl K. Nagy Sándor a publicat in anii trecuți doue volume in limba maghiară sub titlul »Bihar-Ország« (Țera Bihării.) care în forme de foiletone ne descriu multe părți ale Bihării. Asta toamnă a apărut și în limba română o broșură sub titlul »Stâna-de-vale« de dl profesor I. Butean, care ne conduce mai cu seamă prin părțile dela Stâna-de-vale. Acuma dl K. Nagy Sándor publică al treile volum al operei sale »Bihar-Ország«, care este independent de cele doue volume dintăiu și conduce pe cetitori mai ales prin părțile locuite de români. Volumul incepe cu partea de sus a Erului, apoi trece in părțile Bărcăului, de-acolo pe malul Crișului repede merge până la Bucia, intră in peșterea dela Călata: de-acolo ne duce la Crișul negru și descrie regiunea dela Sarkad până la Beinș: se urcă pe munții Padiș dela Petrosa și ne conduce in peșterea Cetatea, pân' acuma necunoscută de turiști, apoi in ghietaurul Zapoge și pe munții Boga; pornind dela Stâna-de-vale spre Vașcou, se abate pe la Cămpenésca. trece pela isvorul periodic Izbucl, vizitează Crișiorul și Poiana, și în sfârșit urcă piscurile cele mai nalte ale munților Bihării: Zanoga. Cucurbăta și Bihorul. Descrierile și impresiunile sânt scrise după notițele autorului făcute in fața locului. Volumul va apăre in mijlocul lunei curente. Prețul de abonament 1 fl., este a se trimite la autorul in Oradea-mare. O listă e depusă și în redacțiunea noastră. care primește și abonamente.

Marele Etimologic al României. Vineri la 11 maiu st. n. dl Gaston Paris a prezentat la institutul Academiei de inscripțiuni — din Paris — ultima fasciculă din Etimologicum Magnum al dlui B. P. Hașdău, făcând acestei opere cele mai căldurose laude și dicând drept concludsiune, că până acum nici o națiune nu posedă un asemenea monument. Dl B. P. Hașdău fiind present la acea ședință, mai mulți membri ai institutului au dorit să-i facă cunoșcință, precum: Renan, Oepert, D'Arbois de Jubainville, Barbier, de Maynard etc. etc.; ér ilustrul Victor Duruy s'a întreținut mult, cu această ocaziune, cu dl Hașdău, arătând foarte multă iubire pentru România, de care își aduce aminte dintr'o călătorie, și rugând pe dl Hașdău a comunica Majestății Sale reginei marea sa admirațiune pentru Carmen Sylva.

Stil și gândire. A apărut a șesa colă din »Stil și gândire« de Eduard Gruber Iași. Editura librăriei școlilor, frații Șaraga. Cele 4 dintei colă conțin conferința ținută la Ateneul din București de dl Gruber la 19 aprilie 1888, ér celelalte doue cuprind studiul dlui Paulhan. De la description pittoresque, cea întei încercare de psihologie literară. Călele următoare vor cuprinde: Alte citațiuni din Eminescu intru spriginirea teoriei, câteva observațiuni asupra stilștilor români, stilul in materie sciintifică, in slérșit: Câteva lămuriri asupra ortografiei intrebuintate. Tote aceste părți alcătuesc Anecsele conferinței.

Băile dela Slănic. A apărut in Iași, la Frații Șaraga, a doua edițiune: »Băile dela Slănic« de dr. G. Konya. Prețul 3 lei. Acastă carte conține o vedere generală a băilor Slănicului, lucrată după o fotografie a dlui Koteschi din Bêrlad, vederea cascadei dela Slănic, salonul de cură, partea de scări, isvôrele minerale la Slănic in fundament, secțiunea ideală a văii Slănicului in regiunea isvôrelor minerale și planul băilor Slănic. Pe lângă aceasta, cartea dlui Konya conține o descriere a plimbărilor și a excursiunilor ce sânt de făcut in giurul Slănicului. După ce face istoricul acestor băi, autorul face o analiză amănunțită a diverselor isvôre din acea localitate.

Broșuri noue. *Buchetul*, scrieri originale și traduse de Ap. P. Antoniady, cu diferite figuri și inițiale executate in poligramie. — *Folósele lucrului manual in școlă*, precum și regulele după cari póte oricine lucră singur pălării de paie, gente și panere de mlaie de Mih. Pop, invêțătorul școlii din comuna Răducăneni jud. Fălciu, in România. — *Despre tutun*. Noțiuni istorice. Acțiunea sa și Igiena fumătorilor, de C. Dimitrescu, licențiat in farmăciă. București 1888. — *Calculul densității aerului*, de pe tractate de fisică și artilerie, conferință de majorul Chr. Crăiniceanu. București 1888.

Diaristic Dl Ion S. Brătian, fostul president al tribunalului de comerciu din București, a luat direcțiunea »Monitorului comerțului român.« — *Dunărea*, organ al liberalilor independenți, a reapărut la Brăila.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șcrii teatrale și musicale. *Dșóra Teodorini și dl Gabrielescu*, se dice că peste érnă vor merge la București, pentru a cântă la operă, care se va intomei cu concursul mai multor artiști. — Dl C. Dumitrescu, cunoscutul violoncelist și copositor din București, despre care dl A. C. Șor a scris mai de multe ori in colónele foii noastre. va primi medalia Bene-Merenti. — *Dșóra Sani* (Maria Assan) a dat dăile trecute un concert de adio in sala vechiului Ateneu din București.

Trupa Manolescu a dat in Brăila joi prima reprezentățiune cu »Francesca dela Rimini« și »Vincineta«, unul din succesele Teatrului Național. De și toți artiștii au escelat in interpretarea rulurilor lor, dna Aristița Rom.-Manolescu fiind ca totdeuna neintrecuta interpretóre a »Franciscăi dela Rimini« și »Vincineta«, totuș. i se serie de acolo »Românului«, trebuie să mărturisim cu regret, că materialiceșce, Brăilenii nici odată in alte ocaziuni n'au dat cel mai mic concurs acestor meritoși artiști. Ar fi o rușine pentru Brăila ca artiștii de talia unui Manolescu să plece desamăgiți din Brăila. Sămbătă a doua reprezentățiune, și sânt sigur de un succes bănesc favorabil. Se va da frumoșă dramă a lui Schiller »Luiza Müller.«

Dl Millo in teatrul Dacla. Joi s'a dat la Teatrul Dacia din București o reprezentăție estra-ordinară de dl M. Millo. S'a jucat (in locul piesei anunțate »Prăpăștiile Bucureștilor«), renumita piesă: »Baba Hârca«, vrăjitorie națională, in doue acte și un tablou final, compusă de dl M. Millo, musica de dl Al. Flechtenmacher. Spectacolul se incepă cu: »Poetul Romantic«, scene in versuri, compuse de dl M. Millo. Dnii Moceanu și Velescu au binevoit a oferi grațiosul dlor concurs cu »Danțurile Naționale« ale dlor la serbarea nunții Viorichei in piesa »Baba Hârca«, in considerație pentru bêtărânel artist.

Concert in Orăștie. »Corul micst din Orăștie« va arangia la 10 iunie st. n. acolo un concert in pavilonul dela »Doue pistóle« sub conducerea invêțătorului I. Branga, — cu binevoitorul concurs al dlui I. Demian, cu următorul program: »Fântână cu trei isvôre«, cântec poporal arangiat pentru cor micst de G. Dima. »Cruciata«, solo pentru voce de bas și acompaniare de piano de Schubert. »Hora: Étà hora se porneșce . . .« poesie de V. Alecsandri, arangiată pentru cor micst de G. Dima, »Die Leyer«, solo pentru voce de bas și acompaniare de piano de R. Schuman. »Doue cântece pentru cor micst« de B. Mendelssohn: a) »Cu mine fugi și fii a mea . . .« b) »O brumă a dat peste nópte în maiu . . .« »Sêrmană frunđă . . .«, cor micst de G. Dima. »Resignațiunea«, solo pentru voce de bas de B. Mendelssohn. »Hai in horă de-a

jucă . . . , cor miest de G. Dima. După concert va urma petrecere cu joc.

La Iași în grădina Tivoli a început a se da reprezentațiuni teatrale de către artiștii dramatice ai teatrului de acolo. Marți au jucat »O noapte furtunoasă.«

CE ENOU?

Știri personale. *Maj. Sa regele* a dăruit din caseta sa privată: 200 fl. pentru restaurarea bisericii gr. or. din Beins, 150 fl. pentru edificarea unei biserici gr. cat. în Canura, 100 fl. pentru restaurarea școlii și bisericii gr. cat. din Bicazul-Șimleului, 100 fl. pentru restaurarea bisericii gr. or. din Sclîște. — *Regina României* va da la 10 iunie o serbare pentru copii în grădina dela Cotroceni; costumul secolului XVIII este de rigóre pentru copii și facultativ pentru persoanele mari. — *Archiducele Iosif*, vizitând honvețimea concentrată la Lugoș, în 28 maiu a sosit acolo și, ca totdeauna, a fost oșpele Pr. SSale părintelui episcop dr. Victor Mihályi: Alteța Sa, cu asta ocaziune, a presintat Pr. SSale o cruce de aur de purtat pe pept, lucrată în stil bizantin și împodobită cu petri de diamant. — *Di Vasile Alecsandri*, ministrul României la Paris, este așteptat la București; dsa va fi invitatul regelui și al reginei la castelul Peleş dela Sinaia. — *Di dr. Asachi* va represintă România la congresul medical din Barcelona. — *Di Maiorescu* ministrul instrucțiunii publice în România, a vizitat, de sâmbătă începând, școlile din Dobrogea. — *Di Teofil Frâncu* este numit șef de birou la ministerul instrucțiunii publice din România. — *Di Gavril Tripou* a fost promovat de către universitatea din Cluș la gradul de doctor în drept. — *Di dr. V. Babeș* a inoculat în săptămâna trecută la institutul bacteriologic din București șese omeni cu virus preventiv contra turbării. — *Di Vasile Pop*, avocat în Aradul nou, fost numit dragoman și translator român la judecătoria cercuală din Aradul nou. — *Reumitul Pasteur* a scris dlui dr. Victor Babeș o scrisóre, în care recunoșce superioritatea practică a modului de tratament întrebuintat și inventat de dl Babeș asupra turbării, pe care îl felicită pentru progresul ce-l realizează pe acest teren. — *Di Ioan Topan* în Prigor, comitatul Caraș-Severin, a inventat un plug de arșeu după sistemul carului de tovar. — *Di George Filip*, avocat în Alba-Iulia, a fost numit dragoman și translator pentru limba română la tribunalul de acolo.

Hymen. *Di dr. Alesandru Pop*, medic în Blaș, s'a fidațat tot acolo cu dșóra Camilla Nistor. — *Di Nicolae Velcu*, învățator în Caransebeș, la 15/27 maiu ș-a incredințat de soție pe dșóra Sofia Nădăștean-Deregător din Caransebeș. — *Di Aurel P. Bărcian*, contabil la institutul de credit și economii »Ardeleana« din Orăștie, în 7 iunie ș-a serbat cununia cu dșóra Enrieta Wieser din Orăștie.

Inmormântarea lui Iacob Bologna s'a făcut vineri, la 1 iunie, în Sibiiu cu pompă de care nu s'a vădut de mult în orașul acela. Tótă inteligința română din localitate și din pregiurime, precum și deputațiuni din locuri mai depărtate, dimpreună cu represintanții tuturor autorităților publice din Sibiiu, tótă elita orașului, a luat parte la acesta ceremonie tristă. Numarul cununelor trimise s'a urcat la 33, ér al depeșelor de condolență a fost mai bine de doue ori atâtă. La sevêrsirea actului funebral a pontificat însuș Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul, cu asistință strălucită; cântările rituale au fost esecutate de corul elevilor din seminarul andreian, sub conducerea părintelui Dumitru Cunțan. Protopresbiterul Zacharie Boiu a rostit o escellentă cuvântare funebrală, având drept

motto teostul din sta scriptură: »Ș-a încetat Iacob de a mai învăța pe fiii sei și s'a intins pe patul de mörte și a murit.« Afară la morment s'au ținut doue cuvântări, una de către dl George Barițiu în numele comitetului Asociațiunii transilvane și alta din partea dlui dr. Petru Span, profesor la școla civilă a Asociațiunii, în numele tinerimei școlare.

Școli de fete în Bănat. Sinodul din Caransebeș a constatat, că este necesar să se înființeze doue școle de fete superiøre confesionale, în deosebi în ținuturile Oraviței și Lugoșului și a incuviințat cererea consistoriului diecesan, de a da tot ajutorul posibil inițiativelor luate de particulari seu corporațiuni întru realizarea acestui scop.

Esamene de maturitate. La gimnasiul din Năsêud esamenul de maturitate s'a ținut la 1 și 2 iunie n.; la gimnasiul din Blaș se va ține la 28, 29 și 30 iunie, în ambele locuri sub presidiul profesorului de universitate dr. Abt.

Adunare preoțescă. Preoții gr. c. români din cele trei districte protopopești din comitatul Aradului se întruniră la 22 maiu în Șiria în o conferință preoțescă, sub presidiul părintelui protopop de acolo Vasiliu Zsiros. S'au discutat mai multe cestiumi, s'a decis să se înființeze o bibliotecă pentru districtele din acel comitat și să seceră regularea pensiunii viduo-orfanale. Preoții I. Mihalca și A. Pituc cetiră lucrări de ale lor. S'a cetit și o depeșă de felicitare din părțile Cenadului. Scrisóreă protopopului Ioan Pop al districtului B. Sebeș, care reprobă aceste conferințe, a produs indignațiune. Adunarea viitoare se va ține la tómnă în comuna rurală Șimand.

Dela dietă. În ședința de sâmbătă a camerei trei deputați (Pázmándy, Aponyi și Ugron) interpelară pe ministrul-president Tisza pentru respunsul ministrului de esterne francez Goblet, care a dis, că contele Kálnoky ar fi afirmat, că numai el singur e chiebat a conduce politica esternă a Austro-Ungariei, ceea ce e în contradicere cu legea din 1867, care ordonă că principiile fundamentale ale politicei esteriore sînt a se stabili în înțelegere cu ambii ministri-presidenti ai Austriei și Ungariei. Tisza a dis, că nu pôte respunde la moment, asigură inse dieta, că contele Kálnoky totdeauna a respectat dispozițiile numitei legi; în sfêrșit a declarat, că n'a avut intențiunea d'a ofensă națiunea franceză. Sesiunea primă a dietei s'a inchis la 5 iunie și a doua s'a deschis la 6 iunie; atât în cameră, cât și în casa-de-sus s'au ales vice-presidentii, secretarii și comisiunile. În casa magnaților dl dr. Iosif Gall s'a ales notar. Dl Gall e al doile notar român în casa magnaților; cel dinteu a fost Gozsdu în 1861.

Un regiment românesc. La 28 maiu Maj. Sa c. reg., acompaniat de inspectorul general al infanteriei, moștenitorul de tron Rudolf, a vizitat trupele din tabera dela Bruck, unde se allă și regimentul românesc de infanterie »Marele duce de Baden nr. 50« al cărui cerc de întregire este la Alba-Iulia. Maj. Sa a fost forțe mulțămit și a laudat pe bravii soldați români. Sêra feciorii, în semn de distincțiune, au produs jocuri naționale românești inaintea Maj. Sale.

Condamnat pentru duel. Am scris și noi, că dl Aurel Muntean, candidat de avocat în Brașov, s'a bătut în duel cu dl Ugron Zoltan. În cauza acesta dîilele trecute s'a ținut pertractarea finală la tribunalul din Brașov, care — după cum aflăm din »Gaz. Tr.« — a condamnat pe dl Aurel Muntean la închisóre de 6 dîle. Procurorul a apelat.

Oglinda lumel. *Impêratul Germaniei*, dimpreună cu impêrătêsa, insoțiți de principele moștenitor și de doctorii Mackenzie și Lovell, s'au dus din Charlottenburg la Potsdam, unde are să stea timp mai in-

delung. Impăratul a adresat ministrului Putkammer o scrisoare, prin care ordonă, ca alegerile să fie libere. Acesta, se dice, că ar fi produs o criză ministerială și Putkammer ar vré să-și dea dimisiunea. După știrile mai nouă conflictul s'ar fi complanat, deocamdată: in se starea acesta n'are se dureze mult, căci împăratul e liberal, ér Bismarck și sistemul seu reacționar. — *In parlamentul francez* s'a făcut interpelețiune pentru respunsul dlui prim-ministru Tisza, in cestiunea participării Ungariei la esposiția internațională din Paris, despre care vorbirăm in nr. trecut in această rubrică. Ministrul de esterne francez, dl Goblet, a respuns. că ministrul de esterne contele Kálnoky a asigurat pe ambasadorul francez din Viena, că simte o viuă părere de reu pentru impresiunea ce a produs in Franca un incident pe cât de penibil, pe atât de neprevăduț. Contele Kálnoky a mai declarat, că după ce ca ministru de esterne el singur este chiebat a conduce politica internațională a monarchiei, regretă mult această impresiune și că nici guvernul nici densus n'a putut avé intențiunea d'a ofensă Franca. Asemenea și dl Tisza a împărțășit ambasadorului francez din Viena o scrisoare, in care declară că se pôte numai alătură la sentimentele exprimate de contele Kálnoky și că cuvintele sale n'au fost dictate de nici un sentiment de dușmănie contra Franciei. — Boulanger a presintat proiectul de revisuire, care a făcut fiasco. Tonul provocător, atacurile in contra guvernului și ilustrarea situației Franciei au provocat desaprobarea camerei și dese intreruperi tumultuoase. Numai boulangistii și drépta l'au ascultat cu bunăvoință. Presidentul a îndrumat la ordine pe Boulanger. Ministrul-președinte Floquet a respins, pe lângă mari aprobări, pășirea agitatrică a lui Boulanger. Camera a respins urgența cu 377 contra 186 voturi și a hotărît cu 335 contra 170 voturi, ca discursul lui Floquet să se afișeze in țera întregă. Clemenceau a votat pentru guvern declarând, că partidul lui așteptă pentru revisuire ceasul ce-l va alege guvernul. — *In România* s'au inceput mișcările electorale. Fiecare partid ține intruniri. După câte se spune »Românului« ca venind din sorginte sigură, România nu va luă parte la esposițiunea universală ce se va face la 1889 la Paris. Ba sânt unii cari adaugă, că guvernul nu va ajută nici chiar oficios pe cei cari ar voi să espună isolat. Rescôlele de țărani tot nu s'au potolit încă: o depeșă din București anunță, că in mai multe comune din Moldova au isbucnit rescôlele de țărani, mulți țărani sânt răniți.

Știri scurte. *Manevrele de tómnă* in anul acesta se vor ține între Sighișoara și S. Sângeorgiu. Se vorbeșce că și archiducele Rudolf va inspectă aceste manevre. — *Principele Ferdinand* de Hohenzollern va sosi țilele acestea in București. — *Mușcele columbace* au umplut de gróză pe economii din Bănat, din comitatul Aradului și al Hunedorei, pe unde acele in săptămânile trecute s'au răspândit, făcând pagube mari in vite. — *Lăcustele* s'au ivit in număr mare in unele părți ale județului Constanța: s'au luat măsuri energice pentru stêrpirea lor. — *Principele Amedeo*, după cum se scrie din Roma, s'a logodit cu principesa Letiția Bonaparte, fiica principelui Napoleon.

Neorolôge. *Anania Moldovan*, avocat in Turda, a incetat din viață la 5 l. c. in etate de 43 ani, lăsând in doliu pe soția Hermina n. Man, pe fiii Valeriu, Vasiliu, pe fiica Malenia și numeroși consăngeni. — *Maria Pop n. Barițiu*, soția dlui Simeon Pop paroc gr. c. in Luna și vice-protopop al Arieșului, a incetat din viață la 31 maiu, in etate de 37 ani.

Ghicitóre aritmetică.

De George Pogorian.

In aceste cvadrate să se scrie numerele dela 1 până la 49 așa, că adaugându-se de sus in jos, din stânga in drépta ori care șir, precum și din colțul de sus din stânga spre cel din drépta de jos, ori din colțul de jos din stânga spre cel de sus din drépta, să esă tot numărul 175.

Terminul de deslegare e 25 iunie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte intre deslegători.

Deslegarea ghicitórei din nr. 3:

Mac
Emir
Relli
Coriolanus
Element
Dalkei
Eden
Sylva.

Literele incepătore, cetite de sus in jos, dau numele »Mercedes«; ér cele finale, cetite de sus in jos, dau numele »Cristina.«

Deslegare bună ni-a sosit dela dómnele și domnișorele Amalia Popescu, Iosefina Crișan, Zoe Dimbu, Minodora Micșunescu, Adelaida Ardelean și dela dnii Teodor Stanca, Teodor Pinter și Ion Nedelcu.

Premiul l'a câștigat dna Iosefina Crișan.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea 6 a Orbului. Ev. dela Ioanu c. 9, st. 1, gl. 5, a inv. 8.		
Duminea	29 Mart. Teodosia	10 Onufrie
Luni	30 Par. Isachie	11 Barnaba
Mărți	31 Par. Eremie	12 Basilides
Mercuri	1 Mart. Iustin	13 Ant. de Pad
Joi	2 (†) Inaltarea Dlui	14 Antonia
Vineri	3 Mart. Luchian	15 Vitus
Sâmbătă	4 Par. Mitrofan	16 Iustina

Celelalte suplimente promise vor urmá la intervaluri possibile.

Totodată rugăm cu stăruință pe aceia cari încă nu ș-au plătit abonamentele, să binevoiescă a le achită, căci ne apropiăm de sfârșitul semestrului și după cum anunțarăm in mai multe rânduri, noi numai cu abonamente plătite regulat înainte putem susține fôia. Cei ce nu vreu sêu nu pot plăti regulat, să nu mai cêră dela noi jertfe imposibile, ci facă-și datoria, ori să ne inna- poizeze fôia, căci astfel de »abonați« numai ne incurcă.